

Brüssel, 27. november 2025
(OR. en)

16004/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0132(COD)

JAI 1794
ASILE 113
FRONT 294
CODEC 1932

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Nõukogu

Eelmise dok nr: 15251/25

Komisjoni dok nr: 8635/25 + ADD 1

Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2024/1348 turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise osas.
– Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud ettepanekut käsitlev eesistujariigi kompromisstekst justiits- ja siseküsimuste nõukogu 8.–9. detsembri 2025. aasta istungi ettevalmistamiseks.

Komisjoni ettepanekusse tehtud täiendused on esitatud ***paksus kaldkirjas*** ja väljajäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...]. Mis puudutab konkreetselt artikli 59 lõikesse 8 tehtavaid muudatusi, mida komisjoni ettepanek ei sisaldanud, siis on määruse (EL) 2024/1348 praeguse tekstiga võrreldes tehtud täiendused esitatud ***paksus allajoonitud kaldkirjas***.

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2024/1348 turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise osas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõike 2 punkti d,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusi,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamusi,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1348¹ kehtestatakse[...] liidus rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise ühine menetlus. Komisjon on vaadanud läbi turvalise kolmanda riigi mõiste erinevad elemendid, sealhulgas turvalisuse kriteeriumid, nõuetekohase menetluse, seosekriteeriumi ja sätted tõhusa õiguskaitsevahendi kohta. Läbivaatamise tulemusel jõuti järeldusele, et turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldatavust on võimalik parandada, säilitades samal ajal taotlejate õiguslikud tagatised ja tagades põhiõiguste austamise.
- (2) **Turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamiseks mittelubatavuse alusena nõutakse määruses (EL) 2024/1348 taotleja ja kolmanda riigi vahelise seose olemasolu, mille alusel oleks taotlejal mõistlik minna sellesse riiki. Kuid** rahvusvahelise pagulasõiguse, eelkõige Genfi konventsiooni kohaselt ega rahvusvahelise inimõigustealase õiguse, eelkõige Euroopa inimõiguste konventsiooni kohaselt ei nõuta taotleja ja turvalise kolmanda riigi vahelise seose olemasolu. Seepärast peaks liikmesriikidel olema võimalus kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet, kui taotleja ja asjaomase turvalise kolmanda riigi vahel ei ole **käesoleva määrusega muudetud määruses (EL) 2024/1348 sätestatud tingimuste põhjal** võimalik kindlaks teha seost.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1348, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL (ELT L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

- (3) Liikmesriikidele peaks [...] **jääma** võimalus kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahelise seose alusel, mille kohaselt oleks taotlejal mõistlik minna sellesse kolmandasse riiki. **Võttes täielikult arvesse Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikas esitatud parameetreid, peaks liikmesriikidel olema võimalik kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet seose alusel, mis on määratletud kooskõlas liikmesriigi õiguse või tavaga, kui see on seal konkreetselt määratletud. Taotleja ja kolmanda riigi vahelist seost võib pidada tõendatuks eelkõige juhul, kui taotleja pereliikmed viibivad selles riigis, kui taotleja on sinna elama asunud või seal viibinud või kui taotlejal on selle riigiga keelelised, kultuurilised või muud sarnased sidemed.**
- (4) Liikmesriikidel peaks olema ka võimalus kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet taotlejate suhtes, kes läbisid kolmanda riigi territooriumi enne liitu sisenemist, kuna on mõistlik eeldada, et rahvusvahelist kaitset taotlev isik oleks võinud taotleda kaitset turvalises kolmandas riigis, mille kaudu kõnealune isik saabus. Varasem transiit läbi turvalise kolmanda riigi tagab objektiivse seose taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahel. **Käesoleva määruse kohaldamisel võib transiit läbi kolmanda riigi hõlmata olukorda, kui taotleja on teel liitu läbinud kolmanda riigi territooriumi või viibinud kolmanda riigi territooriumil või kui taotleja on viibinud kolmanda riigi piiril või transiiditsoonis, kus tal on olnud võimalus taotleda selle riigi ametiasutustelt tulemuslikku kaitset.**

(4a) Võttes arvesse vajadust tugevdada kolmandate riikidega liidusuunalise ebaseadusliku rände probleemiga tegelemisel tehtavat koostööd, peaks liikmesriikidel olema ka võimalus kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet liidu või liikmesriikide poolt asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud õiguslikult siduva lepingu või mittesiduva kokkuleppe alusel, olenemata selle ametlikust nimetusest, tingimusel et leping või kokkulepe sisaldab sätteid, millega nõutakse asjaomase lepingu või kokkuleppe kohaldamisalasse kuuluvate taotlejate poolt asjaomases kolmandas riigis esitatud tulemusliku kaitse taotluste sisulist läbivaatamist. Kõnealune läbivaatamine selle kolmanda riigi pädevate asutuste poolt, kellega liit või liikmesriigid on sõlminud lepingu või kokkuleppe, võib hõlmata mitmesuguseid juhtumite menetlemise viise, nagu lihtsustatud, rühmaviisilised või prima-facie-menetlused.

(4b) Selleks et tagada tihedam liiduülene koordineerimine ning parandada liidu positsiooni ja edendada koostööd kolmandate riikidega peetavate dialoogide käigus, peaks käesolev määrus võimaldama liikmesriikidel kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet taotlejate suhtes lepingute või kokkulepete alusel, mille osalised on ühelt poolt liit, üks või mitu selle liikmesriiki või üks või mitu liikmesriiki ja kolmas riik ning teiselt poolt asjaomane turvaline kolmas riik. Kuna selliste lepingute sisu võib kuuluda liidu ja liikmesriikide jagatud pädevusse, peaksid komisjon ja liikmesriigid tulemuslikkuse huvides ja vastuolude vältimiseks tegema käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate lepingute sõlmimisel tihedat koostööd, et tagada liidu ja selle liikmesriikide rahvusvahelisel tasandil esindatuse ühtsus. Eelkõige peaks komisjon lisaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 218 sätestatud menetlusele, ja ilma et see piiraks selle kohaldamist, võtma kolmanda riigiga rahvusvahelise lepingu üle peetavatel läbirääkimistel nõuetekohaselt arvesse liikmesriigi olemasolevaid kahe- või mitmepoolseid lepinguid sama kolmanda riigiga ning liidu lepingu tagajärgi selle lepingu jaoks ning liikmesriigi koostööle ja üldistele suhetele kõnealuse kolmanda riigiga rände valdkonnas, sealhulgas kaalul olevates poliitilistes ja majandusküsimustes.

- (5) Võttes arvesse saatjata alaealiste haavatavust ja vajadust sihipärase toetuse järele, tuleks turvalise kolmanda riigi mõistet kohaldada saatjata alaealiste suhtes üksnes juhul, kui on võimalik teha kindlaks transiit või seos asjaomase kolmanda riigiga ning kui on täidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1348 artikli 59 lõike 6 tingimused. Liikmesriigid peaksid tagama, et kõigis alaealisi puudutavates otsustes seatakse esikohale lapse huvid. ***Liikmesriigid peaksid turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamisel igakülgselt arvesse võtma ka perekonna ühtsuse põhimõtet.***
- (6) On vaja suurendada liikmesriikide ja turvaliste kolmandate riikide vaheliste lepingute ja kokkulepete sõlmimise läbipaistvust, toetada liikmesriike ja komisjoni rände välismõõtme suhtes tervikliku lähenemisviisi kehtestamisel ning koordineerida kolmandate riikide suhtes tehtavaid jõupingutusi turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamiseks. See võimaldaks ka jälgida, kas kolmandate riikidega sõlmitud lepingud või kokkulepped vastavad [...] ***käesoleva määrusega muudetud määruses (EL) 2024/1348*** sätestatud tingimustele. Samuti peaks see võimaldama turvalise kolmanda riigi mõiste järjepidevamat ja sidusamat kohaldamist kogu liidus ning aitama kaasa Euroopa ühise varjupaigasüsteemi üldisele heale toimimisele. Selleks tuleks liikmesriikidelt ***kolmanda riigiga lepingu või kokkuleppe sõlmimisel*** nõuda, et nad teavitaksid [...] komisjoni ja teisi liikmesriike ***sellistest lepingutest või kokkulepetest enne nende ajutist kohaldamist või jõustumist, olenevalt sellest, kumb toimub varem.***

- (6a) *Selleks et tagada välispiiride haldamise ja asjaomaste liikmesriikide sisejulgeolekuga seotud õigustatud huvide piisav kaitse olukorras, kus liikmesriik peab käesoleva määruse kohaldamisel läbirääkimisi lepingu või kokkuleppe üle ühega liidu naabruses asuvatest kolmandatest riikidest, tuleks liikmesriike, kellel on kõnealuse kolmanda riigiga ühine piir, nendest läbirääkimistest teavitada sobival ajal enne asjaomase lepingu või kokkuleppe sõlmimist, järgides täiel määral Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtet. Lisaks peaks, mis puudutab liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelisi lepinguid või kokkuleppeid, liikmesriikidel olema liidu õiguse rikkumise vältimiseks ja läbipaistvuse edasiseks suurendamiseks ka võimalik hoida komisjoni ja teisi liikmesriike vabatahtlikult kursis kolmanda riigiga käesoleva määruse kohaselt lubatud lepingute või kokkulepete üle peetavate läbirääkimiste edenemisega enne seda, kui pooled on jõudnud lõplikule kokkuleppele, sealhulgas selleks, et oleks võimalik taotleda komisjoni hinnangut selle kohta, kas kavandatav leping või kokkulepe, mille üle läbirääkimisi peetakse, on liidu õigusega kooskõlas.*
- (7) Liikmesriikidel peaks olema võimalik võtta vajalikke meetmeid, millega vähendatakse selliste taotlejate põgenemise ohtu, kelle suhtes kohaldatakse turvalise kolmanda riigi mõistet, sealhulgas piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1346² artikli 9 kohast liikumisvabadust või pidada asjaomane taotleja kinni kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 10, et hinnata taotluste lubatavust.

---

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1346, milles sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (ELT L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

- (7a) *Määruses (EL) 2024/1348 on sätestatud, et kui taotluse suhtes on tehtud selle mittelubatavuse tõttu keelduv otsus turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise alusel, siis edastab menetlev ametiasutus taotlejale dokumendi, milles teavitatakse kolmanda riigi ametiasutusi asjaolust, et taotluse sisu ei ole tulenevalt turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamisest läbi vaadatud. Liit ja selle liikmesriigid võivad tulevikus sõlmida selliseid käesoleva määrusega lubatud lepinguid või kokkuleppeid, mis võivad sisaldada menetlusi käsitlevaid sätteid, mille kohaselt teavitatakse kolmanda riigi ametiasutusi taotlejate üleandmisest liikmesriikide territooriumilt kolmandasse riiki ja mis erinevad määruses (EL) 2024/1348 sätestatud menetlusest. Seega, kui turvalise kolmanda riigi mõistet kohaldatakse kolmanda riigi suhtes, kellega liit või liikmesriik on sõlminud sellise lepingu või kokkuleppe, peaks olema võimalik kohaldada määruses (EL) 2024/1348 sätestatud menetluse asemel kõnealuse lepingu või kokkuleppe asjakohastes sätetes kehtestatud menetlust.*
- (8) Menetluse tõhususe suurendamiseks ei tohiks taotlejal olla automaatset õigust jääda liikmesriigi territooriumile, et turvalise kolmanda riigi mõiste alusel tehtud mittelubatavuse otsused edasi kaevata. *Lisaks ei tohiks olla automaatset õigust jääda liikmesriigi territooriumile, kui esitatakse kaebus otsuse peale, millega lükatakse taotlus mittelubatavuse tõttu tagasi põhjusel, et taotlejale on andnud rahvusvahelise kaitse muu liikmesriik kui see, kus kaebus esitati.* Sellele vaatamata peatatakse vastava tagasisaatmisotsuse täitmine ettenähtud ajaks, mille jooksul asjaomane isik saab kasutada oma õigust tõhusale õiguskaitsevahendile esimese astme kohtus, ja kui selline kaebus on esitatud, siis ka kaebuse läbivaatamise ajaks, juhul kui on oht, et rikutakse tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet.

- (9) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise tingimuste läbivaatamist, ei suuda liikmesriigid üksi tegutsedes täielikult saavutada ning seda on võimalik saavutada üksnes liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (10) [...]Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 ja artikli 4a lõike 1 kohaselt on Iirimaa [...] **22. juuli 2025. aasta** kirjas teatanud oma soovist osaleda käesoleva [...] **määruse** vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

- (11) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (12) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (13) Seepärast tuleks määrust (EL) 2024/1348 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2024/1348 muudetakse järgmiselt.

- 1) [...] **Artiklit** 59 [...] muudetakse järgmiselt.
- a) **Lõike** 5 punkt b asendatakse järgmisega:
- „b) täidetud on üks järgmistest tingimustest:
- i) taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahel on seos, mille alusel oleks taotlejal mõistlik minna asjaomasesse riiki;

- ii) taotleja on *teel liitu* läbinud asjaomase kolmanda riigi *või*
- iii) *ühelt poolt liidu, ühe või mitme liikmesriigi või ühe või mitme liikmesriigi ja kolmanda riigi ning teiselt poolt* asjaomase kolmanda riigi[...] *vahel* on sõlmitud leping või kokkulepe, millega nõutakse kõnealuse lepingu või kokkuleppe kohaldamisalasse kuuluvate taotlejate *kolmandas riigis* esitatud *kõikide* tulemusliku kaitse taotluste sisulist läbivaatamist.“;

b) lisatakse järgmised [...] *neli* lõiku:

[...]

„Kui komisjon alustab liidu nimel läbirääkimisi kolmanda riigiga esimese lõigu punkti b alapunktis iii osutatud lepingu sõlmimiseks, võtab ta läbirääkimiste käigus arvesse kõiki liikmesriikide ja asjaomase kolmanda riigi vahel sõlmitud kahe- või mitmepoolseid lepinguid, sealhulgas liidu lepingu võimalikku mõju nendele lepingutele ja liikmesriikide koostööle kolmanda riigiga rände valdkonnas.

Kui üksikute liikmesriikide ja kolmanda riigi vahel sõlmitud kahe- või mitmepoolsete lepingute või kokkulepete sätted ei ole kooskõlas liidu ja sama kolmanda riigi vahel sõlmitud lepinguga, mis kuulub esimese lõigu punkti b alapunkti iii kohaldamisalasse, on kõnealune liidu ja kolmanda riigi vahel sõlmitud leping ülimuslik.

Liikmesriik teavitab sobival ajal asjaomaseid liikmesriike esimese lõigu punkti b alapunktis iii osutatud lepingu või kokkuleppe üle peetavatest läbirääkimistest sellise kolmanda riigiga, kellel on nende liikmesriikidega ühine piir.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike kõigist esimese lõigu punkti b alapunkti iii kohaselt sõlmitud kahe- või mitmepoolsetest lepingutest ja kokkulepetest enne [...] nende jõustumist või, juhul kui asjaomast lepingut või kokkulepet tuleb kohaldada ajutiselt, enne selle ajutise kohaldamise algust. Komisjoni ja teisi liikmesriike teavitatakse ka kõnealuste lepingute või kokkulepete hilisematest muudatustest või nende lõpetamisest.“;

c) *lõike 6 lõppu lisatakse järgmine lause:*

„Liikmesriigid ei kohalda lõike 5 punkti b alapunkti iii, kui taotleja on saatjata alaealine.“;

d) lõike 8 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) edastab talle dokumendi, millega teavitatakse asjaomase kolmanda riigi ametiasutusi selle riigi keeles asjaolust, et taotluse sisu ei ole tulenevalt turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamisest läbi vaadatud, välja arvatud juhul, kui lõike 5 punkti b alapunktis iii osutatud liidu või kõnealuse liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelises lepingus või kokkuleppes on sätestatud teistsugune kolmanda riigi ametiasutuste teavitamise kord.“

2) Artikli 68 lõike 3 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) keelduv otsus, mis tehakse taotluse suhtes selle mittelubatavuse tõttu vastavalt artikli 38 lõike 1 punktidele a, b, c, d või e või artikli 38 lõikele 2, välja arvatud juhul, kui taotleja on saatjata alaealine, kelle suhtes kohaldatakse piirimenetlust.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja